

УДК 811.133.1'276.6:32

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-3-16>**Наталія ЛОСКУТОВА,**

orcid.org/0000-0002-2536-0462

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри німецької та французької філології

Маріупольського державного університету

(Маріуполь, Донецька область, Україна) n.loskutova@mdu.in.ua

СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВНИЙ АНАЛІЗ НОВОРІЧНИХ ЗВЕРНЕНЬ ЕММАНУЕЛЯ МАКРОНА

Статтю присвячено виявленню та опису структурних та семантичних особливостей текстів новорічних привітань Президента Франції Еммануеля Макрона. Об'єктом дослідження є політичний дискурс Президента Франції, а предметом є композиційно-змістовні особливості текстів новорічних звернень президента з 2017 по 2021 рр. Актуальність дослідження обумовлена тим, що сфера політики є невіддільною частиною будь-якої держави і впливає на життя кожного її громадянина. Новорічне звернення президента до нації є ритуалом, дійством, якого чекають мільйони жителів країни. Промова голови держави у момент переходу від минулого до майбутнього – потужний політичний та пропагандистський інструмент, який моделює національну ідентичність. Щорічне новорічне звернення очільника країни належить до ритуального жанру політичного дискурсу та відповідає наступним критеріям: подійність, тимчасова локалізованість, закріплена форма та перформативний характер. За своєю структурою новорічні звернення Е. Макрона відповідають ustalеним правилам створення вітальних текстів та містять такі елементи: рамкові компоненти, конгратulatory частина, констатувальна частина, оптатив. Лівову частку кожного привітання становить констатувальна частина, в якій президент підбиває підсумки минулого року, характеризує внесок нації у досягнення країни, окреслює «больові» моменти, намічає перспективи розвитку. У кожному новорічному зверненні зазвичай домінують дві-три теми, які зумовлені тими подіями, що відбулися у світі та в житті країни. Лейтмотивом усіх виступів є два ідеали, на яких акцентує свою увагу Макрон: конструювання національної спільноти, позиціювання Франції як сильної, єдиної, солідарної країни, яка посідає панівне становище в ЄС, а також не менш сильна та об'єднана Європа. Як і будь-який політик, Еммануель Макрон використовує численні стратегії переконання, оскільки йому постійно необхідно доводити свою щирість, надійність, авторитетність та ефективність.

Ключові слова: політичний дискурс, ритуальний жанр, новорічне звернення, етос, Еммануель Макрон.

Nataliia LOSKUTOVA,

orcid.org/0000-0002-2536-0462

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the German and French Philology Department

Mariupol State University

(Mariupol, Donetsk region, Ukraine) n.loskutova@mdu.in.ua

STRUCTURAL AND CONTENT ANALYSIS OF EMMANUEL MACRON'S NEW YEAR'S EVE ADDRESS

The paper focuses on the identification and description of structural and semantic features of New Year addresses of the President of France Emmanuel Macron. The object of the research is the political discourse of the President of France, the study subject is the compositional and content features of the texts of the presidential State of the Nation New Year Addresses from 2017 to 2021. The issue is currently of great interest in view of the fact that politics has always been an integral part of any state and affects the lives of its citizens. Secondly, the President's New Year address to the nation is a ritual, event awaited by millions of people. The speech of the head of state at the time of transition from the past to the future is a powerful political and propagandistic tool aimed at modeling national identity. The head of state's annual address belongs to the ritual genre of the political discourse meeting the following criteria: event worthiness, temporal localization, fixed form and performative character. According to its structure, E. Macron's New Year addresses correspond to the established rules of writing congratulatory texts containing the elements: framing components, the congratulatory part, the statement of facts and the optative. The statement of facts occupies the biggest part of each address where the head of state sums up the previous year, characterizes the nation's contribution to the country's achievements, shows the sore subjects, outlines the prospects for the development. Two or three topics associated with the current events in the world and in the country dominate in each New Year address. In all his addresses Macron focuses on two ideals: building a national community, positioning France as a strong, united, country with solidarity and dominance

in the EU and Europe, no less strong and united. Like any politician, Emmanuel Macron makes use of numerous strategies of persuasion, as he has to prove constantly his sincerity, credibility, authority and effectiveness.

Key words: *political discourse, ritual genre, New Year address, ethos, Emmanuel Macron.*

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці велику увагу приділяють дискурсу, який є комплексним і багатограним поняттям. Під цим терміном лінгвісти розуміють текст, що є цілним утворенням (Борботько, 2011), категорію природного мовлення, завершеного в смислового та структурному відношенні (Орлов, 1991), складне комунікативне явище, що містить сам текст та екстралінгвістичні фактори (Дейк Т.О. Ван, 1989), мовленнєвий акт, у якому тісно пов'язані текст, контекст та інтенція (Colodeeva, Priscorius, 2014), текст, занурений у ситуацію (Кочетова, 2011). Будь-який дискурс містить три компоненти: лінгвістичну складову (текст), соціологічну складову (породження тексту, контекст) і комунікаційну складову (цілеспрямовану дію). Дискурс може поділятися на величезну кількість піддискурсів: медичний, релігійний, рекламний, військовий, науковий і т.д. С. К. Колеснікова зазначає, що «дискурс є невіддільною частиною соціальних відносин, бо, з одного боку, формується ними, а з іншого – сам формує ці відносини» (Колеснікова, 2011: 68).

Аналіз досліджень. Одним із найяскравіших прикладів таких відносин є політичний дискурс (далі ПД), який є особливою сферою політичної комунікації. Дослідженню ПД присвячені численні роботи як вітчизняних (Кондратенко, 2007; Кривенко, 2016; Лосєва, 2016; Яковлев, Шамша, Яковлева 2020), так і закордонних лінгвістів (Чудинов, 2007; Шейгал, 2000; Charaudeau, 2014; Dorna, Georget, 2007; Hernández-Bayter, 2014). Традиційно ПД охоплює публічні виступи політичних лідерів, маніфести, політичну рекламу, офіційні тексти (закони, укази, постанови), наукові політологічні статті або статті про політику, написані журналістами, агітаційну документацію тощо. Кожен з цих різновидів ПД має свої цілі, структуру, функції та характеристики. Особливого значення для визначення показників ПД має жанрова класифікація. М. М. Равочкін класифікує всі політичні жанри у найзагальнішому вигляді наступним чином: ритуальні / епідейктичні, орієнтаційні та агональні (Равочкин, 2018: 245).

У нашому дослідженні нас цікавитиме такий ритуальний жанр ПД як новорічне звернення голови держави до народу на прикладі новорічних привітань Президента Франції Еммануеля Макрона протягом його п'ятирічної каденції. **Актуальність** дослідження обумовлена насампе-

ред тим, що сфера політики є невіддільною частиною будь-якої держави, суспільства і впливає на життя кожного її громадянина. У мові політики, у промовах першої особи держави відбивається ментальність народу та його ідеологія. ПД голови держави відображає взаємини на рівні «людина – суспільство» (Равочкин, 2018: 249), а аналіз виступів дозволяє правильно інтерпретувати та дешифрувати, закладені в них смисли та послання. По-друге, новорічне звернення президента до нації є ритуалом, дійством, на яке чекають мільйони жителів країни. Промова голови держави у момент переходу від минулого до майбутнього – потужний політичний та пропагандистський інструмент, який моделює національну ідентичність. Президент підбиває підсумки головним досягненням минулого року, описує перспективи на наступний рік, намагається зміцнити свою політичну позицію, даючи певні обіцянки, адресує свої привітання. У зв'язку з цим цікавим видається дослідження динаміки змістовної сторони новорічних звернень Макрона з 2017 по 2021 р. **Новизна** роботи полягає у практично повній відсутності подібних досліджень як у французькій лінгвістиці, так і у вітчизняному мовознавстві. Традиційно, після новорічного виступу промова Макрона аналізується у провідних газетах та журналах Франції, водночас у французькій науковій літературі відсутні дослідження на цю тему.

Метою роботи є виявлення та опис структурних та семантичних особливостей текстів новорічних привітань Президента Франції Еммануеля Макрона. **Об'єктом** дослідження є ПД Президента Франції, а **предметом** виступають композиційно-змістовні особливості текстів новорічних звернень Макрона з 2017 по 2021 роки.

Основний виклад матеріалу. ПД перебуває на перетині кількох галузей знання – політичних наук, психології, соціології, лінгвістики, теології і є багатоаспектним явищем. Під ПД розуміють будь-яку промову політика у певному контексті (парламентські виступи, звернення політика до виборців, доповідь на з'їзді партії тощо) у рамках здійснення їхніх політичних функцій, яка має специфічні особливості (Hernández-Bayter, 2014: 43). Основною метою ПД виступає боротьба за владу, її завоювання та утримання. ПД забезпечує взаємозв'язок та взаємодію між членами певної спільноти. У межах політичної діяльності обов'язковою є наявність переконливого речника, який здатний

за допомогою ПД нав'язати певне світобачення, яке розділило б більшість населення. Автор (політичний діяч) намагається зблизитися з адресатом (народ, електорат), щоб завоювати його довіру та отримати якнайбільше прихильників своєї ідеології. У зв'язку з цим у промові політиків велику роль відіграють аргументативні та персуазивні стратегії, а кожен виступ можна розцінювати як масову пропаганду з метою формування необхідної громадської думки.

Як вже зазначалося, кожен політичний текст належить до певного жанру. Щорічне новорічне звернення голови держави належить до ритуального жанру ПД. Це означає, що новорічне послання є складною етикетною дією, циклічною церемонією, яка розгортається за певним сценарієм (Карасик, 2002: 160). Що ж дозволяє віднести новорічне звернення до ритуального жанру? Якщо відштовхуватися від класифікації функцій ритуалу, виділених В. І. Карасиком, а саме, констатувальної, інтегрувальної, мобілізувальної та фіксувальної (Карасик, 2002: 161), то виходить наступне: у процесі новорічного звернення голова держави констатує закінчення старого року та вітає з початком нового. При цьому він підбиває певні підсумки життя своєї держави і називає найвидатніші результати та досягнення. Також очільник країни консолідує громадян у єдину групу, він конструює національну ідентичність свого народу (зазвичай використовуючи леми *нація, громадяни, співгромадяни, земляки, ми* тощо). Потім лідер планує перспективи розвитку держави, мобілізуючи громадян країни на виконання певних дій. Усе це закріплюється в особливій заданій формі, яка має надцінний характер. У фіналі голова держави завершує свою промову побажанням щастя, добра, процвітання, тобто він звертається до тих цінностей, які мають велике значення у житті кожного представника нації. В. І. Карасик характеризує новорічне звернення як «магічне», оскільки учасники цієї події наділяють його екзистенційними смислами та вірять у силу та дієвість побажань президента/короля/вождя (Карасик, 2002).

Вперше новорічне звернення з вуст президента прозвучало у Франції ще в XIX столітті: з 1879 по 1887 р. Президент III Республіки Жуль Греві вітав французів з Новим роком. Але лише за часів V Республіки, коли її перший президент, генерал де Голль, звернувся з побажаннями до своїх співвітчизників у 1960 р., ритуал новорічних привітань французького народу стає регулярним (Bégasse, 2012). При цьому це не були вітання у загальноприйнятому сенсі: так, де Голль говорив не про французів чи про себе, а про Францію та

події у світі. Проте всезнання та емпатія президента, який знає про труднощі свого народу та переконує його в тому, що ситуація зміниться на краще, стали тією ритуальною формою, яку згодом використовували усі французькі президенти.

Залишився вірний цій традиції й Еммануель Макрон, який починає свою вітальну промову словами: “*Fidele à une tradition qui nous est chère, je suis heureux de vous présenter tous mes voeux pour l’année qui s’ouvre*”. (Vœux 2019 aux Français, 2018). На відміну від слов'янських лідерів, які традиційно вітають свій народ за 15–20 хвилин до Нового року, Президент Франції звертається з вітальною промовою о 20:00 31 грудня зі свого робочого кабінету в Єлісейському палаці. Зазвичай його виступи тривали 17–18 хвилин і лише у 2021 році президент говорив протягом 14 хвилин.

За своєю структурою новорічні звернення Макрона відповідають усталеним правилам створення вітальних текстів: рамкові компоненти, конгратуляційна та констатувальна частини, оптатив (Кондратенко, 2007: 303). Звернення до адресата – французького народу – у президента було різним протягом п'яти років. У 2017 р. він використав лише звернення “*Mes chers compatriotes*”, а вже з 2018 у тексті, по-перше, з'являється звернення, що маркує гендерні відмінності “*Françaises, Français*” (при цьому звернення до жінок стоїть на першому місці), а по-друге, президент звертається до громадян, які мешкають у Франції та в заморських департаментах: “*Mes chers compatriotes de l’Hexagone et des Outre-Mer*” (Vœux 2020 aux Français, 2019), нагадуючи, що вони невіддільні від французького народу. Цікаво, що для номінації Франції Президент жодного разу не використав слово *France*, щоб не проводити розмежування між мешканцями метрополії та заморських департаментів. Еммануель Макрон тричі використав слово *Hexagone* (шестикутник), яким позначають Францію в її європейських межах, а у виступі 2021 р. країну названо *métropole*. Також лише в останньому привітанні Макрон згадав про французів, які живуть за кордоном, і доповнив традиційне звернення словами: “*Mes chers compatriotes de métropole, d’outre-mer et de l’étranger*”. (Vœux 2022 aux Français, 2021).

Варто зазначити, що звернення *compatriotes* у текстах виступів зустрічається 22 рази (найчастіше ця лема вживається у поєднанні з прикметниками *mes chers*), тоді як лема *concitoyens* представлена 9 разів і зазвичай без визначень. Ці два слова є майже повними синонімами у французькій мові, з тією лише різницею, що *concitoyen* позначає людей, що народилися і проживають в одному

сели/місті/країні, а *compatriote* має ще додаткове значення «люди однієї національності». Дані лема фігурують у новорічних привітаннях, по-перше, традиційно на початку та наприкінці вітального тексту, коли президент звертається до всіх громадян та коли він висловлює свої побажання у новому році: «*Alors mes chers compatriotes, je vous souhaite une belle année 2019.*» (Vœux 2019 aux Français, 2018). По-друге, цими зверненнями президент маркує перехід між двома структурними частинами: «*Mes chers compatriotes, dans quelques heures, une nouvelle décennie s'ouvrira. Je vois les attentes, les impatiences...*» (Vœux 2020 aux Français, 2019). По-третє, подібними додатковими зверненнями Еммануель Макрон актуалізує увагу реципієнтів на певному значущому посланні: «*Mes chers concitoyens européens, 2018 est une toute particulière et j'aurai besoin cette année de vous.*» (Vœux 2020 aux Français, 2019); «*Mais la dignité, mes chers compatriotes, c'est aussi le respect de chacun.*» (Vœux 2019 aux Français, 2018). Постійне вживання цих лем дозволяє президенту ідентифікувати себе з усіма французами, маркувати свою приналежність до народу, наголосити на національній ідентичності адресанта.

У всіх своїх новорічних промовах Еммануель Макрон насамперед вітає зі святом тих, хто відзначає цю подію у родинному колі, зводячи таким чином поняття сім'ї до найвищих цінностей: «*Je vous espère en famille, au milieu de vos proches, de celles et ceux qui vous aiment*». (Vœux du Président de la République pour l'année 2018, 2017). Також він обов'язково згадує тих, хто цього вечора залишився один, хворий або сповнений страждання: «*En ce moment de fêtes de fin d'année où, pour la plupart, vous êtes réunis en famille ou avec vos proches, je veux d'abord avoir une pensée chaleureuse pour celles et ceux qui sont malades ou qui sont seuls*». (Vœux 2020 aux Français, 2019). У цьому випадку президент виступає не лише як очільник держави, а і як особистість, він намагається наблизитися до своїх слухачів, звернутися до них як до близьких людей (про це свідчить лема *fraternel* – братський), підтримати як друг: «*Alors à nos concitoyens qui sont dans cette situation, je veux dire qu'ils appartiennent à une grande Nation et que les mille fils tendus qui nous tiennent, sont plus forts que leur solitude et je leur adresse une pensée fraternelle*». (Vœux du Président de la République pour l'année 2018, 2017).

Також Еммануель Макрон обов'язково висловлює подяку тим, хто за обов'язком служби має бути на посту та виконувати свою роботу. Традиційно він вітає жандармів, поліціантів, військових, пожежників, медпрацівників, транспортників

і представників служб громадського призначення: «*Je veux ce soir, une fois encore, en votre nom à tous, témoigner notre reconnaissance pour nos personnels soignants, nos armées, nos forces de l'ordre, nos sapeurs-pompiers, nos auxiliaires de vie nos aides à domicile et tant d'autres professions, tous engagés ce 31 décembre comme chaque jour pour nous protéger, pour prendre soin de nous*». (Vœux 2022 aux Français, 2021). Не забуває він згадати і про тих, хто загинув, виконуючи громадянський обов'язок, підкреслюючи тим самим, наскільки значущою була їхня жертва, що життя кожного француза важливе, і що він сумує і поділяє горе з близькими загиблих: «*la lutte contre le terrorisme islamiste au Levant, au Sahel et sur notre sol national et à ce titre, je veux ce soir avoir une pensée pour nos militaires qui sont en ce moment même sur ces théâtres de bataille; je pense à leurs camarades tombés cette année*». (Vœux du Président de la République pour l'année 2018, 2017).

Лева частка кожного привітання належить констатувальній частині, в якій президент підбиває підсумки року, що минув, характеризує внесок нації у досягнення країни, окреслює «больові» моменти, намічає перспективи розвитку. Ці компоненти можуть мінятися місцями, щоб урізноманітнити виступ. Так, наприклад, наприкінці 2017 р. Макрон починає свою промову з досягнень року, відзначаючи, що це був рік вибору (цього року відбулися вибори Президента Республіки), але він не хоче довго про це говорити: «*L'année 2017 s'achève et je ne veux pas passer trop de temps à revenir sur celle-ci; ce fut l'année du choix*». (Vœux du Président de la République pour l'année 2018, 2017). Дійсно, підбиттю підсумків він присвячує лише один абзац, а решта виступу присвячена майбутньому. Президент говорить про численні виклики наступного року (економічна мобільність, боротьба із дискримінацією, енергетична автономність). Він детально визначає свої зобов'язання: в міжнародному плані – боротьба з тероризмом, забезпечення миру в інших державах, стратегічне партнерство з Німеччиною, розвиток Франції виключно в рамках ЄС; в національному плані його метою було об'єднання нації і для досягнення згоди всередині країни Макрон робить ставку на працю, розважливості французів, на братерство і на залучення кожного до життя суспільства. Особливою темою виступає міграція, що зумовлено різким зростанням біженців та трудових мігрантів у 2017 р. (їхня кількість зросла на 13,7%). Президент наголошує, що Франція готова надати право притулку, але лише шляхом дотримання правил і законів: «*Nous ne pouvons accueillir*

tout le monde et nous ne pouvons le faire sans qu'il y ait des règles". (Vœux du Président de la République pour l'année 2018, 2017).

Зовсім по-іншому побудовано виступ у 2021 р. Голова країни починає його зі згадки про жертв Covid-19 і перша третина його промови присвячена боротьбі з епідемією, темі вакцинації та вимушеним обмеженням. Після цього він докладно описує досягнення не лише минулого року, а й підбиває підсумки своєї каденції на посаді Президента Республіки, а сам виступ рясніє фактуальною інформацією: *"En effet, qui aurait pensé que nous serions capables en cinq ans de doubler le nombre de nos apprentis: près de 700 000 apprentis ces douze derniers mois. Que nous saurions inventer un programme, «1 jeune 1 solution», qui a accompagné en un an et demi plus de 3 millions de Français vers l'emploi ou la formation"* (Vœux 2022 aux Français, 2021). Потім намічаються перспективи розвитку Франції та її невіддільне існування у межах ЄС. Завершуючи привітання, президент не висловлює побажання в традиційному ключі, він використовує позитивні імперативні конструкції, мотивуючи й спонукаючи французів спільно діяти на благо своєї країни: *"Continuons à respecter nos différences; décidons pour nous-même d'être tout à la fois enracinés dans notre langue; restons unis, bienveillants, solidaires"* (Vœux 2022 aux Français, 2021).

В оптативній частині Макрон зазвичай лаконічний і навіть скупий на побажання: у 2017 р. він просто адресує вітання (*"Je vous présente tous mes vœux pour l'année 2018"*), у 2018 він бажає прекрасного Нового року (*"Je vous souhaite une belle année 2019"*), у 2019 – дуже хорошого Нового року (*"Je vous souhaite une très bonne année 2020"*), у 2020 – хорошого року і щоб 2021 став щасливим для кожного та корисним для країни (*"Bonne année à tous. Que 2021 soit une année heureuse pour chacune et chacun et une année utile pour notre pays"*), а у 2021 – щоб наступний рік був сповнений щастя й особистих звершень (*"En vous souhaitant ce soir une année pleine de bonheur et d'accomplissements personnels"*). Кожне звернення президент завершує сакральною фразою: *Vive la République et vive la France!*, демонструючи свій патріотизм, гордість за приналежність до французької нації і бажаючи подальшого благоденства своїй батьківщині. І лише у 2021 р. він додає до цієї магічної формули *"Vive notre Europe"*, наголошуючи на приналежності Франції до Європи шляхом використання прикметника *notre* та маніфестуючи, що існування Франції поза ЄС неможливе, так само як і ЄС без Франції. Також

виступ Макрона завершується картиною Єлисейського палацу та Ейфелевої вежі, на які проєктується зображення прапора ЄС. Таке нововведення пов'язане ще й з тим, що протягом першого півріччя 2022 року Франція стала Головою Ради ЄС під девізом *"Відновлення, сила, належність"*.

Говорячи про змістовну сторону новорічних звернень, як було зазначено, переважно вітальні тексти містять характеристику досягнень країни та опис планів на майбутнє. У кожному новорічному зверненні зазвичай домінують дві-три теми, які зумовлені тими подіями, що відбулися у світі та в житті країни. Так, виступ у 2017 р. присвячено темі об'єднання нації (*"la cohésion de la Nation"*). Президент хоче більшої згоди в країні й це можливо лише завдяки розсудливості французів (*"pour cela, je veux avant toute chose miser sur l'intelligence française car nous avons cela en nous"*), праці (*"le travail est le coeur de notre projet en commun"*) та братерству (*"la fraternité, c'est ce qui nous unit, ce qui nous a fait un, ce qui nous tient ensemble"*) (Vœux du Président de la République pour l'année 2018, 2017). У 2018 р. починається рух жовтих жилетів і Макрон характеризує його як велику суперечність, розкол (*"grands déchirements"*), які спровокували гнів населення (*"une colère a éclaté"*). Президент приймає цей виклик (*"c'est un défi immense"*) і у зв'язку з цим висловлює три побажання (а скоріше заклик) нації: побажання правди (*"on ne bâtit rien sur des mensonges ou des ambiguïtés"*), *"ce voeu de vérité, c'est au fond un voeu pour tous d'écoute, de dialogue, d'humilité"*), побажання почуття власної гідності (*"Notre dignité de citoyen exige que chacun se sente pleinement acteur de la vie de la Nation, de ses grandes décisions, à travers ses représentants ou directement"*) і побажання надії – віри в себе, у спільне майбутнє і в Європу (*"Espoir en nous-mêmes, comme peuple. Espoir en notre avenir commun. Espoir en notre Europe."*) (Vœux 2019 aux Français, 2018). У 2019 р. рух жовтих жилетів посилюється і знову на перший план виходить єдність. Президент нагадує, що він гарант і що він боротиметься з тими, хто підриває національну єдність: *"Je vois trop de divisions au nom des origines, des religions, des intérêts. Je lutterai avec détermination contre les forces qui minent l'unité nationale et dans les prochaines semaines je prendrai de nouvelles décisions sur ce sujet."* (Vœux 2020 aux Français, 2019). У 2020 та 2021 рр. виступи були сконцентровані навколо пандемії, боротьби з коронавірусом та масовою вакцинацією. Ці два роки було відзначено обмеженнями, жертвами, зусиллями. Пандемія оголила вразливість французів, проте

Макрон констатує, що ці випробування (він називає їх історичними) ще більше об'єднали та зміцнили країну: “*Mais ensemble nous en sortons encore plus unis, et en ayant beaucoup appris.*”, “*Cette épreuve historique a aussi révélé la solidité de notre Nation.*” (Vœux 2021 aux Français, 2020).

Лейтмотивом усіх виступів є два ідеали, на яких акцентує свою увагу Еммануель Макрон: по-перше, це конструювання національної спільноти, позиціонування Франції як сильної, єдиної, солідарної країни, яка посідає провідне становище у ЄС. Франція та французька нація мають найвищу цінність для президента. Доказом служить те, що леми *pays* і *France* звучать у промові голови держави 44 і 41 раз відповідно, при цьому леми *pays* зазвичай передують прикметник *notre* (“*Je m’attacherai à ce que notre pays se tienne à cette ligne d’humanité et d’efficacité*”), або вона поєднується з епітетом *fort* (*un pays fort avec une exigence universelle*) (Vœux du Président de la République pour l’année 2018, 2017). Також Макрон постійно використовує леми *nation* (24 рази), *République* (14 разів), *peuple* (12 разів), реалізуючи інтегративну функцію у своєму привітанні. У кожному виступі він підкреслює, що пишається Францією (“*Je suis au travail, fier de notre pays, fier de toutes les Françaises et de tous les Français*”) (Vœux 2019 aux Français, 2018), і вищезазначені леми характеризуються меліоративними оцінними епітетами *fort, uni, juste, indépendant*, які підкреслюють силу країни та стабільність республіканського ладу і позиціюють Францію як надію світової спільноти: “*En refondant une société plus forte, fraternelle et durable, c’est la France de 2030 que nous bâtirons. Tel est notre cap.*” (Vœux 2021 aux Français, 2020).

Другий ідеал – не менш сильна та об'єднана Європа (особливо зважаючи на Брекзит, про який Макрон згадав у виступі 2019 р.). Президент Франції неодноразово наголошував, що майбутнє Франції неможливе без Європи, що вона досягне успіху лише у складі ЄС, а сама Європа потребує відродження в новому десятилітті: “*Et notre Europe est bien le seul chemin par lequel la France sera plus forte face aux fracas du monde et des grandes puissances.*” (Vœux 2022 aux Français, 2021).

Крім цих тем у кожному новорічному виступі Макрон обов'язково зачіпає глобальні міжнародні проблеми: екологічні (захист біорізноманіття, протидія глобальному потепленню, закриття вугільних ТЕЦ), проблем безпеки (протистояння ісламському тероризму), вибори до Європарламенту. Багато уваги приділяється внутрішнім соціальним та економічним проблемам: протидія дискримінації, реалізація гендерної та

соціальної рівності, боротьба з безробіттям та створення нових робочих місць, можливість безперервної освіти, розробка інноваційних технологій, гарантування гідних зарплат та пенсій, якість медичного обслуговування. У кожному виступі Макрон дає зрозуміти, що базисом нації є щастя і якісна освіта молоді: “*Il nous faudra savoir faire des choix clairs, investir dans l’avenir, dans notre jeunesse, dans notre recherche, dans de nouveaux modèles et nous projeter à l’horizon de cette décennie.*” (Vœux 2020 aux Français, 2019). Також Макрон звертається до духовних цінностей, говорячи про *fraternité, solidarité, espérance, humanité, enthousiasme, concorde, générosité, engagement, respect, responsabilité, confiance*, та протиставляючи їх таким негативним соціальним конструктам як *mensonges, ambiguïtés, inaction, fausses informations, manipulations, intoxications, inégalité, obscurantisme, pessimisme*.

Як і будь-який політик, Еммануель Макрон використовує численні стратегії переконання, оскільки йому постійно необхідно доводити свою щирість, надійність, авторитетність та ефективність. Побудова макронівських новорічних текстів багато може сказати про образ оратора, який визначається індивідуальним етосом, що складається з певних дискурсивних стратегій. Спираючись на класифікацію Р. Charaudeau (Charaudeau, 2014), ми згрупували типи етосу, що регулярно повторюються в новорічних зверненнях Е. Макрона у дві групи макроетосів: макроетос довіри, який додає політику ваги, демонструючи, що він відповідає своїй посаді, а також про макроетос ідентифікації, який спирається на соціальний афект, що втілює ідеал політика.

Таким чином, новорічні звернення президента є прикладом доброї роботи над етосом оратора за допомогою ПД, який дозволяє Макрону яскраво продемонструвати суспільний імідж лідера і підкреслити свій авторитет.

Висновки. Отже, новорічні вітання французького президента відповідають усім вимогам ритуального жанру ПД. Вони мають чітку композиційну структуру, яка залишається практично незмінною: рамкові компоненти, конгратуляційна частина, констатувальна частина, оптатив. Кожне новорічне звернення було присвячене тим темам, які були актуальні минулого року, проте у всіх виступах Президент Франції приділяв увагу єдності Франції, позиціював її як європейського лідера, чия сила полягає в існуванні в межах ЄС. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у дослідженні лексико-граматичних особливостей новорічних привітань Еммануеля Макрона.

Таблиця 1

Типи етосів, що використовуються в новорічних зверненнях Еммануеля Макрона

Макроетос довіри	
Етос серйозності	Я усвідомлюю тяжкість тягаря, що лежить на мені: « <i>Cela implique des règles et de la rigueur aussi et je sais parfois quelques tensions éthiques que je ne sous-estime pas et que j'assume pleinement.</i> » (Vœux du Président de la République pour l'année 2018, 2017)
Етос гідності	Я бездоганний і є прикладом для наслідування: « <i>Je suis au travail, fier de notre pays, fier de toutes les Françaises et de tous les Français; déterminé à mener tous les combats présents et à venir parce que je crois en nous.</i> » (Vœux 2019 aux Français, 2018).
Етос компетентності	У мене є знання та досвід: « <i>C'est la ligne que je trace depuis le premier jour de mon mandat et que j'entends poursuivre.</i> » (Vœux 2019 aux Français, 2018).
Макроетос ідентифікації	
Етос могутності	У мене сильний характер: « <i>Je continuerai à faire ce pourquoi vous m'avez élu: rendre la France plus forte et plus juste; permettre, non pas d'adapter notre pays aux changements du monde.</i> » (Vœux du Président de la République pour l'année 2018, 2017).
Етос характеру	У мене сильний характер: « <i>Alors à l'aube de cette nouvelle décennie, je veux vous assurer que je ne céderai rien au pessimisme, ou à l'immobilisme.</i> » (Vœux 2020 aux Français, 2019).
Етос розуму	Я розумію, як вийти зі складної ситуації: « <i>En 2021, quoi qu'il arrive, nous saurons donc faire face aux crises – sanitaire, économique et sociale, terroriste, climatique – qui ne s'éteindront pas avec le 1er janvier.</i> » (Vœux 2021 aux Français, 2020).
Етос людяності	Я відчуваю співчуття до інших: « <i>Je pense aux mères de famille élevant seules leurs enfants et ne parvenant pas à finir le mois, je pense à nos agriculteurs qui ne veulent que vivre dignement de leur travail.</i> » (Vœux 2019 aux Français, 2018).
Етос лідера	Я вказую шлях та веду до перемоги: « <i>Ma seule boussole est et sera l'intérêt de notre pays, notre capacité à assurer la meilleure retraite possible à nos aînés, la défense de ceux qui n'ont pas toujours la faculté de s'exprimer c'est-à-dire nos enfants.</i> » (Vœux 2020 aux Français, 2019).
Етос солідарності	Я показую, що я єдине ціле з вами: « <i>Tous ensemble, nous allons donc traverser cette nouvelle épreuve en suivant les mêmes principes que depuis le premier jour.</i> » (Vœux 2022 aux Français, 2021).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Борботько В. Г. Принципы формирования дискурса. От психолингвистики к лингвосинергетике. Москва : Либроком, 2011. 288 с.
- Дейк Т.А. Ван Язык. Познание. Коммуникация. Москва, 1989, 308 с.
- Карасик В. И. Ритуальный дискурс. *Жанры речи* : сб. науч. ст. Саратов, 2002. Вып. 3. С. 157–171.
- Колесникова С. Н. Особенности политического дискурса и его интерпретация. *Вестник Челябинского государственного университета*. 2011. № 33 (248). Филология. Искусствоведение. Вып. 60. С. 67–69.
- Кондратенко Н. В. Новогоднее обращение как ритуальный жанр политического дискурса: макроструктурные компоненты и средства их выражения. *Компьютерная лингвистика и интеллектуальные технологии: Труды междунар. конф. «Диалог 2007»* (Бекасово, 30 мая – 3 июня 2007 г.) / Под ред. Л. Л. Иомдина и др. Москва : Изд-во РГГУ, 2007. С. 302–306. URL : <http://www.dialog-21.ru/digests/dialog2007/materials/html/45.htm> (дата звернення: 15.01.2022).
- Кочетова Н. В. Компьютерный дискурс и формы интернет-коммуникации. *Актуальные проблемы филологии в испано-российском научном пространстве* : материалы международной научно-практической конференции, 22–24 сент. 2011. URL : https://esp-centr.sfedu.ru/documents_centra/Statii/Kochetova_stat'ya_.pdf (дата звернення: 07.02.2022).
- Кривенко С.-В. О. Семантична парадоксальність політичного дискурсу (теоретико-методологічний аналіз) : дис. ... канд. політ. наук : 23.00.01 / Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів, 2016. 216 с.
- Лосева І. В. Мовностилістичні особливості політичної полеміки кандидатів у президенти США (на матеріалі інтернет-дискурсу) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 261 с.
- Орлов Г. А. Современная английская речь. Москва, Высшая школа, 1991. 240 с.
- Равочкин Н. Н. Особенности политического дискурса. *Вестник КГУ*. 2018. № 3. С. 244–250.
- Чудинов А. П. Политическая лингвистика : учеб. пособие. Москва : Наука, 2007. 256 с.
- Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса : дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.01 / Волгоградский государственный педагогический университет. Волгоград, 2000. 431 с.
- Яковлев Д. В., Шамша І. В., Яковлева Л. І. Президент говорить! Новорічні звернення президентів України: політичний PR, ритуал, раціональний дискурс (частина 1 : від Л. Кравчука до В. Ющенка). *Науковий журнал «Габітус»*. Вип. 18. Т. 1. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 43–48.
- Bégasse N. Les vœux du Nouvel An, une tradition politique qui se démocratise. 2012. *20 minutes*. URL: <https://www.20minutes.fr/politique/852874-20120104-vœux-nouvel-an-tradition-politique-democratise> (дата звернення 02.02.2022).
- Charaudeau P. Le discours politique : Les masques du pouvoir. Limoges : Éditions Lambert-Lucas, 2014, 255 p.
- Colodeva L, Pricopciuc D. Les caractéristiques définitives du discours politique. *Scientific Annals of the State University B. P. Hașdeu from Cahul, Cahul* : Centografic, 2014, vol. 10. P. 53–54.

17. Dorna A., Georget P. Quand le contexte surdétermine le discours politique. *Le Journal des psychologues*. 2007. Vol. 247. № 4. pp. 23–28 (<https://doi.org/10.3917/jdp.247.0023>).
18. Gobin C. Des principales caractéristiques du discours politique contemporain. *Semen*. 2011. № 30. Pp. 169–186 (<https://doi.org/10.4000/semen.9018>).
19. Hernández-Bayter H. Du lexique à la phraséologie: analyse des discours d'Álvaro Uribe : Thèse pour obtenir le grade de Docteur / École doctorale: Sciences de l'Homme et de la Société. Artois. 2014. 509 p.
20. Vœux du Président de la République pour l'année 2018. 2017. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2017/12/31/voeux-du-president-de-la-republique-pour-lannee-2018> (дата звернення 02.02.2022).
21. Vœux 2019 aux Français. 2018. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2018/12/31/voeux-aux-francais-2019> (дата звернення 02.02.2022).
22. Vœux 2020 aux Français. 2019. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2019/12/31/voeux-2020-aux-francais> (дата звернення 02.02.2022).
23. Vœux 2021 aux Français. 2020. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2020/12/31/voeux-2021-aux-francais> (дата звернення 02.02.2022).
24. Vœux 2022 aux Français. 2021. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2021/12/31/voeux-2022-aux-francais> (дата звернення 02.02.2022).

REFERENCES

1. Bégasse N. Les voeux du Nouvel An, une tradition politique qui se démocratise [New Year's greetings, a political tradition that is becoming more democratic]. 2012. *20 minutes*. URL: <https://www.20minutes.fr/politique/852874-20120104-voeux-nouvel-an-tradition-politique-democratise> [in French].
2. Borbotko V. G. Printsipy formirovaniya diskursa. Ot psikholingvistiki k lingvosinergetike [Principles of discourse formation. From Psycholinguistics to Linguistics]. Moskva : Librokom, 2011. 288 p. [in Russian].
3. Charaudeau P. Le discours politique : Les masques du pouvoir [Political Discourse: The Masks of Power]. Limoges : Éditions Lambert-Lucas, 2014, 255 p. [in French].
4. Chudinov A. P. Politicheskaya lingvistika : ucheb. Posobie [Political linguistics: tutorial]. Moskva : Nauka, 2007. 256 p. [in Russian].
5. Colodeeva L, Pricopciuc D. Les caractéristiques définitoires du discours politique [The defining characteristics of political discourse]. *Scientific Annals of the State University B. P. Haşdeu from Cahul*, Cahul : Centografic, 2014, vol. 10. P. 53–54 [in French].
6. Dorna A., Georget P. Quand le contexte surdétermine le discours politique [When the context overdetermines the political discourse]. *Le Journal des psychologues*. 2007. Vol. 247. № 4. pp. 23–28 (<https://doi.org/10.3917/jdp.247.0023>) [in French].
7. Gobin C. Des principales caractéristiques du discours politique contemporain [Of the main characteristics of contemporary political discourse]. *Semen*. 2011. № 30. Pp. 169–186 (<https://doi.org/10.4000/semen.9018>) [in French].
8. Hernández-Bayter H. Du lexique à la phraséologie: analyse des discours d'Álvaro Uribe [From lexicon to phraseology: analysis of the speeches of Álvaro Uribe]. Thèse pour obtenir le grade de Docteur / École doctorale: Sciences de l'Homme et de la Société. Artois. 2014. 509 p. [in French].
9. Karasik V. I. Ritualnyy diskurs [Ritual discourse]. *Zhanry rechi* : sb. nauch. st. Saratov, 2002. Vyp. 3. pp. 157–171 [in Russian].
10. Kochetova N. V. Kompyuternyy diskurs i formy internet-kommunikatsii [Computer discourse and forms of Internet communication]. *Actual problems of philology in the Spanish-Russian scientific space* : Proceedings of the international scientific-practical conference, September 22–24. 2011. URL : https://esp-centr.sfedu.ru/documents_centra/Statii/Kochetova_stat`ya_.pdf [in Russian].
11. Kolesnikova S. N. Osobennosti politicheskogo diskursa i ego interpretatsiya [Features of political discourse and its interpretation]. *Vestnik Chelyabinskogo gosudarstvennogo universiteta*. 2011. № 33 (248). Filologiya. Iskuststvovedenie. Vyp. 60. pp. 67–69. [in Russian].
12. Kondratenko N. V. Novogodnee obrashchenie kak ritualnyy zhanr politicheskogo diskursa: makrostrukturnye komponenty i sredstva ikh vyrazheniya [New Year's address as ritual genre political discourse: main macrostructured component and facilities of their representation]. *Kompyuternaya lingvistika i intellektualnye tekhnologii*: Trudy mezhdun. konf. «Dialog 2007» (Bekasovo, 30 maya – 3 iyunya 2007 g.) / Pod red. L. L. Iomdina i dr. Moskva : Izd-vo RGGU, 2007. pp. 302–306. URL: <http://www.dialog-21.ru/digests/dialog2007/materials/html/45.htm> [in Russian].
13. Kryvenko S.-V. O. Semantychna paradoksalnist politychnoho dyskursu (teoretyko-metodolohichniy analiz) [Semantic paradoxes of political discourse (theoretical and methodological analysis)] : dys. ... kand. polit. nauk : 23.00.01 / Lvivskiy natsionalnyi universytet im. Ivana Franka. Lviv, 2016. 216 p. [in Ukrainian].
14. Losieva I. V. Movnostylistychni osoblyvosti politychnoi polemiky kandydativ u prezidenty SSHA (na materialy internet-dyskursu) [Linguistic and stylistic features of the political controversy of USA presidential candidates (based on Internet discourse)] : dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.04 / Zaporizkyi natsionalnyi universytet. Zaporizhzhia, 2016. 261 p. [in Ukrainian].
15. Orlov G. A. Sovremennaya angliyskaya rech [Modern English speech.]. Moskva, Vysshaya shkola, 1991. 240 p. [in Russian].
16. Ravochkin N. N. Osobennosti politicheskogo diskursa [Features of political discourse]. *Vestnik KGU*. 2018. № 3. Pp. 244–250 [in Russian].

17. Sheygal Ye. I. Semiotika politicheskogo diskursa [Semiotics of political discourse] : dis. ... d-ra filol. nauk : 10.02.01 / Volgogradskiy gosudarstvennyy pedagogicheskiy universitet. Volgograd, 2000. 431 p. [in Russian].
18. Teun A. van Dijk Yazyk. Poznanie. Kommunikatsiya [Discourse, context and cognition]. Moskva, 1989, 308 p. [in Russian].
19. Vœux du Président de la République pour l'année 2018 [New Year adresses from the President of the Republic for the year 2018]. 2017. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2017/12/31/voeux-du-president-de-la-republique-pour-lannee-2018> [in French].
20. Vœux 2019 aux Français [New Year adresses 2019 to the French]. 2018. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2018/12/31/voeux-aux-francais-2019> [in French].
21. Vœux 2020 aux Français [New Year adresses 2020 to the French]. 2019. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2019/12/31/voeux-2020-aux-francais> [in French].
22. Vœux 2021 aux Français [New Year adresses 2021 to the French]. 2020. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2020/12/31/voeux-2021-aux-francais> [in French].
23. Vœux 2022 aux Français [New Year adresses 2022 to the French]. 2021. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2021/12/31/voeux-2022-aux-francais> [in French].
24. Yakovlev D. V., Shamsha I. V., Yakovleva L. I. Prezydent hovoryt! Novorichni zvernennia prezydentiv Ukrainy: politychnyi PR, rytual, ratsionalnyi dyskurs (chastyna 1 : vid L. Kravchuka do V. Yushchenka) [President to speak! New Year's addresses of the Presidents of Ukraine: political PR, ritual, rational discourse (part 1 : from L. Kravchuk to V. Yushchenko)]. *Naukovyi zhurnal «Habitus»*. Vyp. 18. T. 1. Odesa : Vydavnychiy dim «Helvetyka», 2020. Pp. 43–48. [in Ukrainian].